

4 εποχές μες στις φυλακές
(φόβοι και ελπίδες ενός κρατουμένου
μέσα από την ψυχή των καλλιτεχνών)

«Δεν ελπίζω τίποτα.
Δεν φοβούμαι τίποτα.
Είμαι λεύτερος».

Συγκλονιστικός ο λόγος.

Μα σε ένα μέρος του στέκει κόντρα στον Λόγο.

Λόγος δεν είναι η ελευθερία.

Τρόπος είναι η ελευθερία.

Ελευθερία από τι;

Τι τον νοιάζει τον Ζαρατούστρα;

Ελευθερία προς τι;

Αυτό είναι το ζητούμενο.

Ιερός στόχος η ελευθερία.

Μα όχι. Για να τη φτάσω δεν θα σκοτώσω την πίστη και την ελπίδα μου.

Θεός δεν είμαι.

Άνθρωπος είμαι! Έχω ανάγκη τη ζεστασιά τους.

Αυτά ο Λόγος της ζωής μου.

Σηκώνω τα μανίκια και μάχομαι να αντέξω γι' αυτά.

Μάχομαι να τα κρατήσω ζωντανά

κι έτσι, ζωντανός να μείνω.

Αλλιώς, γιατί να υπάρχω;

Αλλιώς, τι να την κάνω την ελευθερία μου;

Τολμώ και παραδέχομαι:

Ελπίζω.

Φοβάμαι.

Είμαι ζωντανός.

Ήλιος και βροχή.

Ελπίδες και φόβοι

συχνά συνυπάρχουν.

Δυναμώνουν οι έννοιες από την ύπαρξη των αντιθέτων τους.

Τι αξία θα είχε η Άνοιξη δίχως τον Χειμώνα;

η χαρά δίχως τη λύπη;

το φως δίχως το σκοτάδι;

Τι αξία θα είχε η ζωή δίχως τον θάνατο;

Και πόσο ακριβή είναι, αλήθεια, η ελευθερία στα μάτια και στην ψυχή ενός φυλακισμένου;

Δυναμώνουν οι έννοιες και συμπιλιώνονται.

Δεν αντιπαρατίθενται.

Μπαίνουν σε σειρά.

Η φύση με τους αιώνιους κύκλους της πρωτοστατεί.

Μας βοηθάει στην κατανόηση αυτής της αλήθειας, που είναι όλη μας η ύπαρξη.

Οι παραπάνω σκέψεις είναι ο στόχος της ακόλουθης διαδρομής στις 4 εποχές,

μέσω των εκφράσεων των διαφορετικών μορφών τέχνης.
Πάμε με σειρά!

Φθινόπωρο

Κόκκινα φύλλα, πεσμένα.

Μια ξαφνική δυνατή βροχή.

Δυο ερωτευμένοι σε έναν πίνακα τη γιορτάζουν ("La Tempête",
P. A. Cot).

Ένας καλλιτέχνης χορεύει τραγουδώντας στη βροχή ("Singin' in the Rain", G. Kelly), και Ινδιάνοι
κάνουν δέηση για τον
ερχομό της.

Ένας σκηνοθέτης γνωρίζει τη γυναίκα του μέσα στη βροχή ("La Vita è Bella", R. Benigni).

Ένας συνθέτης γράφει τον θυμό του στη σονάτα «Καταιγίδα» ("Der Sturm", L.v. Beethoven).

Τέσσερις φίλοι εφορμούν στη ζωή.

Κόντρα στα σημεία των καιρών.

Κόντρα στα προβλήματα.

Καβαλάρηδες κι αυτοί στην καταιγίδα ("Riders on the Storm",
The Doors).

Καβαλάρηδες στον δρόμο για τη συνέχεια.

Κάποιοι άλλοι όμως τρομάζουν.

Κι αν είναι πάντα έτσι;

Σκιάζεται η ψυχή τους.

Δεν ξέρουν γιατί, μα κάποιος λόγος θα υπάρχει.

«Με την πρώτη σταγόνα της βροχής σκοτώθηκε το καλοκαίρι» (Χατζιδάκις/Ελύτης).

Μια αγάπη που έρχεται και φεύγει.

Σα βροχή.

Σα σύννεφο.

«Σα συννεφα-, συννεφάκι

φεύγει, ξαναγυρνάει...» (Σαββόπουλος).

Ένα μελαγχολικό πρόσωπο κοιτάζει κλεισμένο πίσω από κάτι οριζόντια και κάθετα σίδερα.

Σα «Συννεφιασμένη Κυριακή» (Τσιτσάνης) μοιάζει η καρδιά του.

Λίγες σταγόνες το φτάνουν.

Δεν προσπαθεί να τις αποφύγει. Τις χαίρεται.

Δεν αγαπάει μόνο τη χαρά, μα και τη λύπη του έξω κόσμου.

Χαρά και λύπη είναι ζωή.

Κι αυτός θέλει να ζήσει.

Θα περιμένει.

Ένα πανηγύρι είχε στηθεί στην πλατεία και οι διοργανωτές μαζεύουν άρον-άρον τους πάγκους.

Έτσι είναι η ζωή.

Κόκκινα φύλλα πεσμένα.

Μια ξαφνική φθινοπωρινή μπόρα.

Μπόρα είναι, θα περάσει.

Μα πριν περάσει, ας μην την αποφύγουμε...

Ας τη δούμε καλύτερα.

Ας τη νιώσουμε.

Μα πριν περάσει, ας τη ζήσουμε.
Μέρος της ζωής το Φθινόπωρο.
Γιατί να το αφήνεις να φεύγει;
Βγες έξω στη βροχή. Χόρεψε κι εσύ.
Τραγούδησε «Τσι πίκρες μου τσι χαίρομαι
τους πόνους μου γλεντίζω»
(Χαρούλης/Φουσταλιέρης).

Κι ύστερα μπες μέσα στο όλο.
Γίνε ένα με τη φύση.
Μύρισε το βρεγμένο χώμα.
Κάτω σου. Μέσα σου.
Χαλάρωσε. Πέτα την ομπρέλα. Βγάλε την κουκούλα.
Άσε τις σταγόνες να κυλήσουν στο σώμα σου...
να μουσκέψουν τα ρούχα σου...

φτάνοντας το δέρμα σου.
Άφησέ τες να σε φιλήσουν στο στόμα
να χυθούν μέσα σου
να φτάσουν ως την καρδιά σου.

Δόξασε τη φύση για την όμορφη την κόρη της.
Γίνε ένα με τη βροχή.
Ζευγάρωσε μαζί της.
Για στρώμα σου το χώμα
σ' ένα κρεβάτι στρωμένο από πεσμένα φύλλα...
Κι ύστερα, κλείσε τα μάτια σου και νιώσε τον εαυτό σου.
Κι όταν τ' ανοίξεις, κοίταξε στον ουρανό.

Πολύχρωμο και υπέρλαμπρο το τέκνο σας,
δικό σου και δικό της.
Κι ύστερα, ψέλλισε τους στίχους τους ιερούς
με δάκρυα σταγόνων (ή με σταγόνων δάκρυα)
υμνώντας μια πληγή που είναι πηγή:
«Μες στην ψυχή μου το ουράνιο τόξο
και στην καρδιά μου πάντα στιλπνός
πασίχαρος κορυδαλλός
λαλεί ο μικρός μου γιος» (Εμπειρικός).

Και τότε, ξανακοίταξε εκείνο τον πίνακα που ποτέ δεν είχες καταλάβει.
Ίσως τώρα – σίγουρα τώρα – θα το νιώσεις.
Θα νιώσεις βλέποντας τον πίνακα του Ελ Γκρέκο
«Το Τολέδο σε ώρα καταιγίδας» το τι συμβολίζει αυτός ο μαύρος καταθλιπτικός ουρανός,
αλλά κυρίως το τι συμβολίζουν αυτές οι μυστήριες λάμπεις που κρύβονται πίσω από τα σύννεφα.
Αυτές οι λάμπεις είναι ο λόγος της συνέχειας.
Αυτός ο ήλιος πίσω από τα σύννεφα είναι ο λόγος της πίστης μας στη νέα εποχή
στη νέα ζωή.

Και τότε να κοιτάξεις να βρεθείς στην αγριεμένη θάλασσα και με τους βαθύτερούς σου φόβους να
συμφιλιωθείς.
Ζωή σου είναι κι αυτοί.
Όμοια με τις ελπίδες. Όμοια με τις λύπες και τις χαρές.
«Καθισμένος μια νύχτα στον ξάγναντο

βράχο που εποπτεύει το θαύμα σου
(ερημιά, σκοτάδι, αλλά όχι
εγκατάλειψη) είδα τον κεραυνό
να μου δίνει το χέρι του» (Βρεττάκος).

«Πάει καλά,
ίσως σήμερα τέλειωσε το Φθινόπωρο.
Μόλις πέρασαν ορμητικές οι αγριόπαπιες
σίγουρα κατεβαίνουν στου Ιζνίκ τη λίμνη.
Ψύχρανε ο καιρός,
κάτι σα μυρουδιά πάχνης στον αγέρα,
μυρίζει χιόνι ο αγέρας...
Να 'σαι τώρα έξω,
να καλπάζεις ίσα πάνω στα βουνά.
Ξέρω, θα πεις "Αφού δεν ξέρεις ιππασία".
Μη ζηλεύεις κι άσε τ' αστεία
στη φυλακή απέκτησα μια καινούργια συνήθεια:
Κι αν δεν την αγαπώ σαν εσένα
σχεδόν όσο κι εσένα αγαπώ τη φύση...
Κι είστε κι οι δυο σας μακριά μου...» (Χικμέτ).

Χειμώνας

Είσαι ένας σπόρος.
«Έρχεσαι από μέρες που πρέπει να αποσιωπηθούν,
από νύχτες που θέλεις να ξεχάσεις» (Λειβαδίτης).
Είσαι μες στο χώμα.
Εκεί σε έριξε η πρόγνωση της φύσης
για να αντέξεις σε καιρούς δύσκολους
για να συνεχίσεις όταν οι συνθήκες γίνουν κατάλληλες
για να ανθίσεις την Άνοιξη.
Μα μέχρι τότε πρέπει να περιμένεις.
Σκίζει τον ουρανό μια αστραπή.
Λάμψη φόβου στα μάτια.
Το ένστικτο αγρυπνά.
Επιβλητική πέφτει η βροντή.
Κτυπάει η καρδούλα ενός πουλιού μέσα στο φύλλωμα.
Μετά ηρεμεί. Κι ύστερα πάλι.
Σηκώνεται κρύος αέρας. Η βροχή γίνεται χιόνι.
Σε χειμερία νάρκη το σώμα.
Μα η ψυχή πάντα άγρυπνη.
Ονειρεύεται με τα μάτια ανοιχτά
ονειρεύεται την Άνοιξη:
«Ολαρία – ολαρά,
χιόνι πέφτει από ψηλά
χιόνι πέφτει και σκεπάζει την αυλή μας,

το μυαλό μου φτερουγίζει μακριά
χιόνι πέφτει και σκεπάζει τη σκεπή μας [...]
κι η κοπέλα μου αστράφτει από χαρά» (Σαββόπουλος).
Κι είναι πάλι εκείνου το μελαγχολικό πρόσωπο που κοιτάει ακόμα πίσω απ' τα σίδερα.
Σκέφτεται κι αυτός τη δική του Άνοιξη:
«Θα γεννηθώ ξανά όπως θέλω, κι όσο
μπορώ και θέλω εγώ θα μεγαλώσω!» (Βάρναλης).
Κοιτάζει πάλι έξω
τις νιφάδες να πέφτουν σαν ανάλαφροι λευκοί αλεξιπτωτιστές.
Σιγοτραγουδάει δακρυσμένος:
«Τις πιο όμορφες μέρες μας
δεν τις έχουμε ζήσει ακόμα» (Μικρούτσικος/Χικμέτ).
Θυμάται τα λόγια του ποιητή:
«Μέσα στον άγριον άνεμο
ψηλά, ψηλά
απ' το ύψος του λευκότερου γλάρου
ελευθερία» (Ρίτσος).
Σαν τον σπόρο είναι κι αυτός.
Θα περιμένει.
Ξέρει να περιμένει. Έμαθε.
Μα δεν είναι κι εύκολο.
Από την πλατεία τα παιδιά ακούγονται ως τα αυτιά του.
Γεννήθηκαν για τον χιονοπόλεμο.
Γέννησαν τον χιονάνθρωπο.
«Ένα καρτό για μύτη και για μάτια δυο κουμπιά!».
Μια καμινάδα αφήνει σχήματα καπνού στον ουρανό.
Χορεύουν για λίγο κι ύστερα χάνονται.
Φτάνει σε εκείνον η μυρωδιά τους.
Φτάνει στην ψυχή του η εικόνα από το παρελθόν.
Μακάρι και από το μέλλον!
Μαζεμένοι όλοι γύρω από το τζάκι
μέσα στο κρύο του χειμώνα χαίρονται τη ζεστασιά του(ς).
Εχθές χιονίζει όλη νύχτα.
Μα σήμερα ο ουρανός είναι ανοιχτός.
Ανοιχτός και κόκκινος.
Κάνει παγωνιά. Ακούει τα βήματά του στο χιόνι.
Σταματάει. Βγάζει τον σκούφο και το κασκόλ του.
Όλα τα αστέρια απόψε μοιάζουν πιο κοντά.
Παίρνει βαθιά ανάσα και κλείνει τα μάτια του.
Γεμίζει το σώμα του παγωνιά.
Ξυλιάζει η μύτη. Παγώνουν τα αφτιά.
Παγώνει το κάθε κύτταρό του.
Μα για κάποιο λόγο που δεν ξέρει, ζεσταίνεται η ύπαρξή του.
Καθαρίζει. Ηρεμεί.
Χαλαρώνει τόσο, που νυστάζει. Γυρίζει σπίτι.
Ξυπνάει την άλλη μέρα με μια ακτίνα φωτός στα μάτια του, που φτάνει ως την ψυχή του.
«Ήλιος χειμωνιάτικος, άρχοντας λαμπρός!» (Χατζιδάκις/Γκάτσος).

Και κάπως έτσι
«κι εμείς θα περάσουμε ακόμα ένα χειμώνα
μέσα στη μεγάλη οργή μας
και με τη ζεστασιά από τη φωτιά
της άγιας μας ελπίδας...»
(Χικμέτ)

Άνοιξη

«Φως.
Ένα κλαδάκι μυγδαλιάς μπρος στο παράθυρο,
ένα κλαδάκι μοναχά
σου κρύβει το μισό χωριό.
Ο έρωτας με την παλάμη του
σου κρύβει όλο τον κόσμο.
Μένει το φως μονάχα» (Ρίτσος).
Όχι, όχι...
Η αμυγδαλιά δεν βιάστηκε.
Απλώς της άρεσε να 'ναι η πρώτη που θα το πει.
Σαν τον πρώτο μαραθωνοδρόμο.
«Νενικήκαμεν», φώναξε
κι ας κράταγε ακόμα ο χειμώνας...
Μα λάθος δεν έλεγε.
Ούτε βιάστηκε, ούτε και λάθεψε.
Ο ήλιος νίκησε.
Η αμυγδαλιά πρώτη τον είδε και τον καλωσόρισε.
«Καλημέρα ήλιε, καλημέρα!».
Γέλασε ο ήλιος κι αμολήθηκε στα στενά
και τότε η φύση και οι άνθρωποι γέμισαν χρώματα:
«Το κόκκινο για τη ροδιά
το πράσινο για τα παιδιά».
Κι αμέσως, η ψυχή γέμισε ελπίδα:
«για της Μυρσίνης την ποδιά
μια Παναγιά» (Λοΐζος).
Όχι, όχι...
Η αμυγδαλιά δεν λάθεψε.
Σωστή ήταν η πρόβλεψή της.
Το χιόνι έγινε νερό
η άσπρη πλαγιά πρασίνισε
ο σπόρος έγινε λουλούδι
κι εκείνη φόρεσε το ανάλαφρό της φόρεμα
και βγήκε να μαζέψει άνθη για το στεφάνι.
Σε μια στιγμή γύρισε και μου χαμογέλασε.
Έλαμψε ο κόσμος.
«Ήταν μεγάλη εβδομάδα.

Οι δρόμοι μοσκοβολούσαν πεθαμένο θεό.
Τα κορίτσια ήταν όλα όμορφα με τα χαμηλωμένα τους μάτια.
Βαστούσαν όλες λουλούδια
-μα κείνες μοσκοβολούσαν πιότερο» (Λουντέμης).
Κι η εκκλησιά ασπροβαμμένη γιορτάζει κι αυτή την Άνοιξη.
Κάθε χρόνο Νενικήκαμεν.
Νενικήκαμεν, γλυκύ μου Έαρ.
Νενικήκαμεν, φως των οφθαλμών μου (Εγκώμιο Επιταφίου Θρήνου).
Κάθε χρόνο Ανάσταση.
Σαν τον μαραθωνοδρόμο, σαν την αμυγδαλιά
πάντα πρώτα τα παιδιά καταλαβαίνουν.
Δεν μπορούν να εξηγήσουν.
Μα νιώθουν
και αυτό είναι αρκετό.
Πανηγυρίζουν.
Ρίχνουν βεγγαλικά στον ουρανό.
Κάθε χρόνο, κάθε τέτοια εποχή,
η νύχτα μέρα γίνεται, αυτή την ιερή στιγμή
αυτή τη στιγμή την ανθρώπινη.
«Ο Αρματωμένος Έρωτας το Θάνατο πατεί» (Σικελιανός).
«Αφού ο λόγος δεν είναι λογική
αφού μόνον ο έρωτας το θάνατο νικά
θα 'ναι η ποίηση σπερματική
Απόλυτα ερωτική
ή δεν θα υπάρχει» (Εμπειρικός).
«Ω νεότητα
πληρωμή του ήλιου
αιμάτινη στιγμή που αχρηστεύει το θάνατο» (Ελύτης).
Μα όχι, όχι...
Η ζωή δεν νικά τον θάνατο
κι ούτε και χρειάζεται να το προσπαθεί.
Απλώς τον ακολουθεί με νέες γεννήσεις. Ένα μαζί του είναι. Χέρι-χέρι κινούνται.
Κι έτσι ο θάνατος του θανάτου
-μα και η ζωή του θανάτου- συνεχίζεται.
Συνεχίζεται όπως οι κύκλοι των εποχών.
Κάθε χρόνο το ίδιο.
Ο ίδιος κύκλος γύρω από τον ήλιο.
Κάτι φίλοι στην πλατεία δεν αντέχουν την τόση ευτυχία.
Φτιάχνουν τον δικό τους κύκλο
ενώνουν τα χέρια και τραγουδάνε:
«Άξιζε να υπάρχουμε για να συναντηθούμε».
Κι είναι αυτές τις μέρες ο άνθρωπος πίσω από τα σίδερα
πιο ζωηρός από ποτέ.
Τόσους χειμώνες,
τόσους κόπους, τόσους πόνους, τόσες πίκρες
άξιζε που περίμενε.
«Τούτες τις πέτρες τις εσήκωσε όσο βάσταξε

τούτες τις πέτρες τις αγάπησε όσο βάσταξε
τούτες τις πέτρες, τη μοίρα του» (Σεφέρης).
Και καθόλου ματαίως δεν περίμενε.
«Δεν άνθησαν ματαίως τόσα θαύματα.
Η χάρη τους είναι ψηλή περιπλοκάδα
που σφίγγει τα μελλούμενα και τη ζωή μας
μέσα στ' αστέρια» (Εμπειρίκος).
Μαζί με την Άνοιξη, άνθισε η ελπίδα του.
Το καλοκαίρι θα είναι κι αυτός στην πλατεία.
Να ενώσει τα χέρια.
Να γιορτάσει τη συνύπαρξη.
Σκέφτεται το «νησάκι που ανεβαίνει στην πηγή. Αυτό ήταν το φως. Αυτό ο οδηγός του»
(Σαββόπουλος).
Παίρνει χαρτί και σημειώνει:
«Μες στο κελί μου φτάσανε τα κελαηδήματα των πουλιών.
Από το σιδερόφραχτο παράθυρο
μπήκε η αύρα της θάλασσας.
Η Άνοιξη μου 'χει στείλει το μήνυμά της
πως πρέπει να βγω» (Ελύτης).
Η κάμπια βγήκε απ' το κουκούλι.
Έγινε πεταλούδα.
Πάει, πέταξε.
Ζωή, σ' αγαπάω.
Ζωή, σου 'ρχομαι.
«Και πεταλούδες γίνανε της κάμπιας τα κορμιά» (Σικελιανός).
Κι ύστερα αλλάζει απότομα χαρτί
γράφει σε εκείνη
για τη ζωή που πρέπει να συνεχίζεται:
«Βγάλε απ' το σεντούκι το φουστάνι που φορούσες όταν πρωτοειδωθήκαμε.
Βάλε στα μαλλιά σου το γαρύφαλλο που σου 'στειλα απ' τη φυλακή, μέσα στο γράμμα.
Ντύσου, στολίσου,
να γίνεις σαν ανοιξιάτικο δέντρο...» (Χικμέτ).

Καλοκαίρι

«Χτες βράδυ δεν κοιμήθηκαν καθόλου τα παιδιά.
Είχανε κλείσει ένα σωρό τζιτζίκια στο κουτί των μολυβιών
και τα τζιτζίκια τραγουδούσαν κάτω απ' το προσκεφάλι τους ένα τραγούδι που το ξέραν τα παιδιά
από πάντα
και το ξεχνούσαν με τον ήλιο» (Ρίτσος).

Τζιτζίκια χορωδοί τραγουδιστές ψάλλουν τη χαρά του.
Όπως τότε που τα μάζευε κι αυτός σε κασετίνα ξύλινη.
Όπως τώρα που καλύπτει τα τελευταία βήματα προς
την πύλη.
Τον βλέπω, χαιρετάει τον φρουρό.

Λίγα βήματα διστακτικά στον άδειο δρόμο
κι ύστερα μια κραυγή
«Φτου ξελευθερία!».
Αλήθεια, πόσο καιρό περίμενε; Πόσους κύκλους;
«Έμαθε να ξεχνάει. Τι να 'κανε;» (Ρίτσος).
Ούτε που θυμάται.
Ούτε που θέλει να θυμάται.
«Έχουν περάσει και τα χρόνια
και πρέπει τώρα να κλάψει
και για εκείνα που δεν έγιναν ποτέ» (Λειβαδίτης).
Μα «τις χαρές που δε συνάντησε
δε θέλει πια να θυμηθεί» (Βαρδής/Μπουλάς).
Μόνο μπροστά να κοιτάζει θέλει.
Βλέπει ένα ταξί. Το σταματάει.
«Για πού πάμε, φίλε;».
«Για ένα νησάκι. Πήγαινε με στο λιμάνι...».
Έτσι είναι αυτός.
Έτσι είναι ο άνθρωπος.
Μην τον κλαις.
«Καμακώνει το θεριό με το καμάκι του ήλιου» (Ρίτσος).
«Στον Παράδεισο έχω σημαδέψει ένα νησί.
Απαράλλαχτο εσύ κι ένα σπίτι στη θάλασσα.
Με κρεβάτι μεγάλο και πόρτα μικρή» (Ελύτης).
Στην πλατεία μια παρέα παίζει κρυφτό.
«Στην κοψιά μιας προτομής, μες στο παρτέρι»
φτάνει τρέχοντας ένας μικρός.
«Φτου ξελευθερία για όλους!», φωνάζει δυνατά
κι αμέσως γυρίζει και κοιτάζει περήφανα τους φίλους του.
Τα κατάφερε.
Τόσο πολύ περίμενε!
Ένας ολόκληρος σχολικός χρόνος επιτέλους ολοκληρώθηκε.
Οι δάσκαλοι χαίρονται περισσότερο απ' τους μαθητές
κι ως μην το παραδέχονται.
Ένας από αυτούς είναι ήδη στο κάμπινγκ της Επιδαύρου
με «καρεκλάκια και πετονιές μες στο πανέρι» (Σαββόπουλος).
Το βράδυ πηγαίνει «στο λαμπρό θέατρο με τα ελεεινά και φοβερά πάθη των τραγικών ηρώων»
(Μύρης).
Παίζεται η *Αντιγόνη*.
Όπως 2400 χρόνια πριν...
«Γεννήθηκα για να αγαπώ. Όχι για να μισώ».
Ένας ψίθυρος στο κέντρο ακούγεται σ' όλο τον κόσμο
τόσο απλά
τόσο ανθρώπινα.
Και αμέσως «μια νέα κοπέλα άνοιξε το παράθυρο
και χαμογέλασε στη θάλασσα» (Ρίτσος).
Κι αργότερα ένας ποιητής στάθηκε στο φως του μεγαλύτερου φεγγαριού του χρόνου,
νοσταλγώντας:

«Δέρμα σαν καμωμένο από ιασεμί...
Εκείνη του Αυγούστου – Αύγουστος ήταν; - η βραδιά.
Μόλις θυμάται πια τα μάτια...» (Καβάφης).
Κάτω απ' τον πλάτανο χορεύουν οι νησιώτες
πιασμένοι σε χορούς κυκλωτικούς.
Ένα νταούλι ακούγεται μέχρι το διπλανό χωριό!
Λάμπει μια κόρη όμορφη.
«Έχει μια γεύση τρικυμίας στα χείλη
κι ένα φόρεμα κόκκινο σαν αίμα
βαθιά μες στο χρυσάφι του καλοκαιριού
και τ' άρωμα των γυακίνθων» (Ελύτης).
Ξαφνιάζεται ένας νέος.
Τη βλέπει να του χαμογελάει. Σαστίζει.
Δεν είναι και σίγουρος.
Έχει πιει και αρκετά...
Μήπως είναι η ιδέα του;
Μα την επόμενη μέρα την ξανασυναντάει.
Τη βλέπει.
Τη βλέπει να στέκει στα ηλιοσκαλοπάτια.
Στέκει εκεί και τον περιμένει
θηλυκή και γόνιμη όσο ποτέ
τον σπόρο περιμένοντας
η νέα ζωή.
Χαμογελάει κι αυτός.
Την παίρνει απ' το χέρι και ξεκινάει να τη γνωρίσει.
Μέσα από αμπέλια και χωράφια,
μέσα από «καΐκια γεμάτα πορτοκάλια»
μέσα σε απόμακρες κρυφές παραλίες
με ένα καρπούζι βυθισμένο μες στη θάλασσα για να κρυώσει
κι ύστερα με μια φέτα στο χέρι
γελώντας για τη χαρά
γελώντας για τη νέα ζωή
γελώντας γι' αυτό το ιερό «συν-»
που κάνει τον άνθρωπο να μην είναι μόνος του,
που κάνει τον άνθρωπο συνάνθρωπο,
που κάνει τη ζωή ωραία.
Κι ύστερα, όλοι μαζί, θα σταθούμε μπροστά στη θάλασσα.
Οι αποφυλακισμένοι,
οι γονείς και τα παιδιά, οι δάσκαλοι και οι μαθητές,
τα ζευγάρια και οι χορευτές,
οι θύτες και τα θύματα,
οι ζωντανοί και οι νεκροί, μα και οι δύο μας εαυτοί.
Θα κοιταχτούμε και θα ενώσουμε τα χέρια.
«Άξιζε να υπάρχουμε».
Κι ύστερα, όλοι μαζί, θα σταθούμε μπροστά στη θάλασσα
κοιτώντας τη γραμμή του ορίζοντα
και κατανοώντας πόσο η γη κι ο ουρανός

πόσο ο άνθρωπος κι ο Θεός
πόσο η ζωή και ο θάνατος

ένα γίνονται
όταν εκτίθενται μπρος στο φως του ήλιου.
Και θα μείνουμε εκεί
μέχρι που αυτό το φως θα αρχίσει να κατεβαίνει
μέχρι που θα αγγίξει τη γραμμή του ορίζοντα
και θα ζωγραφίσει με χρώματα όμοια
τη θάλασσα, τον ουρανό και την ψυχή μας
και τελικά θα αποκοιμηθεί.

«Έτσι οικειώνεται η γης με το άπειρο,
παίρνοντας κάτι από γαλάζιο κι από αόριστο
και το άπειρο πάλι κάτι από τη γη» (Ρίτσος).

«Κείθε στον ορίζοντα, σαν ήλιοι
δύουν οι ψυχές,
τον ουρανό που φόρεσαν» (Καρυωτάκης).